

พระธาตุดอนแก้ว



มีความเป็นมา

พระธาตุดอนแก้ว ตั้งอยู่บ้านดอนแก้ว หมู่ ๑ ตำบลพระธาตุ อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน เป็นพระธาตุแห่งแรกของอำเภอเชียงกลาง และเป็นพระธาตุศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่มืองเชียงกลาง เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๐๐ ชาวบ้านพบซากปรักหักพังของโบราณสถานและสิ่งของโบราณวัตถุอันมีค่า บริเวณบ้านดอนแก้ว มักจะมีปรากฏการณ์เกิดขึ้นในวันขึ้นหรือแรม ๘ ค่ำ ๑๕ จะมีแสงเรืองรอง คล้ายลูกแก้ว ปรากฏขึ้น ณ สถานที่แห่งนี้แล้วลอยไปยังภูเขาที่ตั้งอยู่หน้าองค์พระธาตุและลอยกลับมาอย่างที่เดิม ซึ่งประชาชนเรียกว่าตอຍภูซ้าง และปี ๒๔๔๗ เกิดวิกฤตภัยแล้ง จึงได้ไปบนบาน ทำพิธีบวงสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ณ บริเวณที่พบซากโบราณสถาน (พระธาตุ) เพื่อให้เกิดฝนตก พอพิธีแล้วเสร็จเกิดฝนตกหนัก เป็นที่ยินดีของผู้ที่มาร่วมงาน จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากผ่านฤดูฝนไปเข้าสู่เดือนมีนาคม ตรงกับตรงกับวันเดือน ๕ เหนือ ขึ้น ๒ ค่ำ ครุบาปัญญา พระครูมานิตย์ ร่วมกับผู้มีศรัทธาได้ร่วมมือกันก่อสร้างพระธาตุดอนแก้วจนสำเร็จ และจัดงานเฉลิมฉลอง ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๕ เหนือ อภินิหารปีประการหนึ่ง ตำบลพระธาตุเป็นพื้นที่สีชมพู มีผู้ก่อการร้ายสู้รบกันด้วยอาวุธสงครามกระสุนปืนใหญ่ตกลงมาบริเวณพระธาตุไม่ระเบิด นอกจากนี้ยังมีความเชื่อว่าสถานที่แห่งนี้มีแก้วกมกีนหมอก ตำบลพระธาตุและตำบลเปือไม่เคยมีหมอกปกคลุมเหมือนตำบลอื่น วันนมัสการพระธาตุ คือ วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๕ เหนือ เป็นประเพณีสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน และมีกลุ่มคนเข้าร่วมจำนวนมาก เพราะเป็นพระธาตุองค์แรกของชาวเชียงกลางจึงเป็นที่เคารพนับถือ และสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน